СТАНОВИЩЕ

на доц. д-р Георги Калагларски за дисертацията за присъждане на образователна и научна степен „Доктор” по 3.5.Обществени комуникации и информационни науки /Журналистика/ на Лъчезар Точев

Дисертацията на Лъчезар Тонев е посветена на актуална и значима тема – интерпретация на социалните факти осмисляни и анализирани чрез радио-жанровете на информацията. Темата е представена в 166 страници, придружени с три приложения. Избрана е класическата композиция – увод, три глави, заключение и текстове за извършени от докторанта наблюдения през 2004 г, 2005г и примери за илюстративни жанрове.

Превизвикателен е подходът на автора – да потърси модерната адаптация на социално значими факти представени чрез жанровете на информацията на една от класическите медии – радиото. Медия, която не само устоява на конкуренцията на дигиталните медийни системи, но бързо и уверено намира своята съвременна адаптация. Адаптация, която се дължи, в известна степен, на умението за модерно интерпретиране на фактите, на тяхното свързване и поднасяне в ефектни формати и увлекателни словесни и звукови композиции.

В глава първа на дисертацията дисертантът предлага основни понятия, приоритетно свързани с медийната информация. Интересен е неговият опит за детайлизиране и конкретизиране на социализиращата се информация, за значението и целта на изказа. Сполучлив е и анализа за информационния кръговрат, представени са характеристики на отделните елементи. Глава втора е посветена на жанровата система, като са изведени приоритетни акценти на информационните жанрове. Развитие и защита на темата на дисертационния труд намираме в раздела за програмните форми и характеристиките на информационните жанрове. В трета глава са поднесени изследвания на медийни практики: отразяване на обществено значими събития в новинарските емисии на програма “Хоризонт” през октомври 2004 г; парламентарните избори през 2005 г – програмите на “Хоризонт”, Дарик радио и Инфо радио. Разработена е **методика** за извършването на наблюдението, определени са **тематичните сфери,** обобщени са резултатите от всички емисии. Социалните факти, такива, каквито са поднесени в радио новините, са разгледани като конструктивти и деструктивни.

Научният принос на дисертацията може да се потърси в няколко

тематични линии. **Първа** - направен е тематичен и критичен анализ на основни теоретични постановки за характеристиките на информационните радио жанрове. Дисертантът успешно дефинира свои възгледи за журналистическия жанр. /стр.57/ и за кореспонденцията /стр.91/. Води полемика с популярни български автори /стр. 56/. **Втора** – обобщава се информационен масив – "4 265 единици журналистически текстове /стр.15, автореферат/. **Трета** – анализира се поведението на водещи български радиа и въз основа на тяхната професионална практика дисертантът прави опити за обогатяване на жанровата система в радиожурналистиката. Четвърта – примерите за "илюстративни жанрове" /стр. 182/ допринасят за по-релефно открояване на схващанията и интерпретациите на дисертанта за фичър, фюман стори и журналистическа анкета.

Научният инструментариум е прецизно подбран. Акуратно се цитират автори, поставят се и се съпоставят теоретични тези. Авторът умело е извел основните тези на цитираните автори и деликатно премълчава някои противоречиви позиции и недоказани съждения.

Към дисертационния труд могат да се отправят следните **критични забележки:**

Първа. Не достатъчно ясно е формулирана основната изследователска теза. Тя, според мен, само е загатната на стр.2 и стр.9 – увода на дисертацията.

Втора. Не са формулирани задачите на изследването, нито последователността на изследването.

Трета. Дисертантът определя, че "Целта на настоящата работа е да бъде преосмислена в по-актуален план системата от журналистически жанрове, които днес се използват най-интензивно в електронните мидии и по-конкретно – в радиото". /стр.1/. Но актуалността липсва, защото анализът се основава на наблюдение от което са изминали почти десет години.

Четвърта. Дисертантът не анализира най-новите и приоритетни тенденции в мидийната практика, които съпътстват интерпретацията на социалните факти, през последните години – развитието на дигиталните медии, а също и медийната конвергенция. Предлагам на дисертанта да компенсира този съществен недостат по време на публичната защита.

Пета. Сред цитираните български изследователи на журналистическите жанрове, както и на радиожурналистиката у нас, липсват Веселин Димитров, Милко Петров, чийто теоретичен принос е неоспорим. Използваната литератува може да бъде значително по-пълно представена.

Шеста. Спорна и недоказана е тезата на Лъчезар Точев, че "...манипулацията остава основна цел на медийното общуване" /стр.13,

автореферат/. Бих желал авторът да защити тази своя теза с научни аргументи.

Седма. Недостатъчно ясно е откроена визията, както и анализите на дисертанта за приоритетите и тенденциите при интерпретацията на социалните факти чрез “радио-жанровете на информацията”.

Осма. Дисертантът цитира български социолог, който разглежда общественото мнение като “инстанция”, но в текста на дисертационния труд на няколко пъти общественото мнение е назовано “институция”. Може би дисертантът приема тези понятия като равнозначни?

В заключение бих желал да отбележа, че се присъединявам към мнението и позицията на колегите от катедра “Радио и телевизия” на Факултета по журналистика и масова комуникация за присъждане на образователната и научната степен “доктор” по 3.5. – Обществени комуникации и информационни науки” /Журналистика/ на Лъчезар Точев.

Доц. д-р Георги Калагларски